

Egy falu újraszületik...

Közel egymáshoz, de távol a politikától – ez a legkisebb település jelmondata

Fontos a pontos fogalmazás! Nem újjá-, hanem újraszületik. Az ország legkisebb településeként számon tartott Megyer ugyanis tetszhalott állapotából valami új, valami más, valami különleges faluként „került föl” ismét Magyarország, Veszprém megye, a sümegi kistérség térképére.

Pista bácsi tűzhelyet vásárolt. Nem nagy ügy, mondhatnánk, de Megyeren ez is másképpen van. Korábban Pista bácsinak el kellett volna kutyagolnia a vasútig, vagy bevárni az igencsak szellős menetrenddel járó buszt. Bezötyögni Sümegre, vagy épp Veszprémbe, megtalálni a megfelelő boltot, alaposan megfontolni a választást, kifizetni a tűzhelyet, fuvarossal megalkudni, vele házhoz szállíttatni.

2009 őszén azonban Pista bácsinak egyszerűbb a dolga. Pár házzal arrébb ballag, elcsípi a polgármestert. Az interneten kinéznek egy megfelelő készüléket. Aztán jön a falugondnok a falubusszal, Pista bácsit elviszi a szaküzletbe, és immár tűzhelyestül hazafuvarozza. Sokat mondok, ha egy-két órába telik az egész, és az épp arra portyázó riporter csak azt látja, hogy a gondnok cipeli befelé a dobozt a házba, büszke tulajdonosa és felelőse tekintetétől kísérve.

Az ország első – az immár közismert – kankalinnal ékesített falubuszát éppen egy esztendője az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program kistérségi közlekedési szolgáltatások fejlesztésének támogatásával a kistelepülések és tanyás térségek lakói számára nagyobb mozgásteret biztosító, a minőségibb élet lehetőségét kínáló program révén Megyer vehette át. Ha túlzással élnék, azt mondanám, a kilencszemélyes járműbe az egész falu beférne. Szerencsére azonban ez már egyre kevésbé igaz.

Bár az előző polgármester 2003-ban még ar-

ról számolt be, hogy „a népesség 1949-ben 120 főt tett ki, 1960-ban 102-en voltak, végül mindössze 48-ra csökkent a lélekszám. Sok a leromlott, lepusztult és üresen álló lakás. Útjai rosszak, semmit nem tudnak önmagukért tenni. Jövőkép nincs.” A körjegyzőség próbálkozott a település újranépesítésével, kevés sikerrel. Ötleiteiket, pályázatba vonásukat az egyre reményvesztettebb népesség közönnyel fogadja. A betelepítés, a mintafalu gondolata hamvába holt, mielőtt a célzott területet megnevezhették volna. Mondom, mindez hat évvel ezelőtti panasz.

Jogcím	Támogatás (millió Ft)	Önrész	Projekt-befejezés	Új munkahely
Falubusz	6	+20 %	2008. XI. 18.	1

2006-ban új, fiatal polgármestere, megújult képviselő-testülete lett Megyernek, és mára fentebb idézett állítások sorra érvényüket veszítik. Igenis mintafalu lett.

Pajer Kristóf Budakesziről „szerelmesedett bele” a kicsiny településbe, vett házat ott. Amikor faluvezetővé választották a helyiek, és az akkoriban már megjelenő új betelepülők, Megyer szinte a végét járta. A 25 ház fele üresen romladozott. Mára nemzetközi hírű különleges fesz-

tiválfalu, példakép (és nyilván irigység tárgya) számos hasonló sorsú, adottságú kistelepülés számára.

Pajer és barátai, munkatársai, a lelkes helybeliek tízéves fejlesztési programot dolgoztak ki – nem utolsósorban saját, leginkább csak köszönettel honorált kemény munkájukra, és a pályázati lehetőségekre építve.

– Semmi sem indokolja, hogy a Megyerhez hasonló törpefalvak elenyésszenek – vallja a polgármester. Ha nem lépünk, megsemmisül egy páratlan falukép – melyet egyik rendezvényük prominens résztvevője egyenesen a „Dunántúl Hollókőjének” látott. Nem oly távol, Ausztriában az ilyen kis falvak sora építi jövőjét zöldenergiára, önellátásra. Önellátó települést szeretnénk megteremteni mi is. Megyer „főszabályként” lehetőleg csupa olyan pályázaton indul, mely kerüli az öncélt, és valóban a hosszú távú megtérülést, az életminőség javítását célozza. Előtérben a környezetvédelmi, energiatakarékosági szempontok állnak, valamint a későbbi állandó bevételt ígérő falusi turizmus fejlesztése – mondja a polgármester.

Megyer 2008-ra csaknem meghatszorozta korábbi költségvetését. Hihetetlenül sok programot indítottak be. Elég, ha csak a Hungarikum Baromfi háztáji génmegőrző programot – melynek első országos konferenciáját is megrendezték – vagy a Nemzetek Faluja – immár Európán túl is megkedvelt – rendezvénysorozatot említjük. Vagy éppen azt, hogy biomassza-erőmű építése is reális közelségbe került, kiegészítve a hulladék hő szárítólüzemben való hasznosításának, a falu távfűtésének-hűtésének tervével, mely Megyert az ország első „légkondicionált” falujává teheti. (Nem utolsósorban jelentősen mérsékelve az ott élők energiaköltségeit.) De említsük meg: Megyeren állt szolgálatba az ország első településőre, és immár évente sokezres tömeget vonz az a nonstop rockfesztivál-sorozat, melynek résztvevői ingyen szórakozhatnak, s még a kempingezésért sem kell fizetniük.

Megvalósulhat az IKSZT, az integrált közösségi szolgáltató tér abban az épületben, mely ma még „Pajtaszínház” néven teltházias előadásokat vonz a kistérségből, de távolabbról is. Legutóbb

Berecz András mesemondó pajzán estjén tolongtak a fizető nézők... Így csapongva az események között, bizonyára kifelejtünk néhányat. – Például az Afrika napot – figyelmeztet a polgármester. – Ennyi különlegességet, egzotikumot – és diplomatát – nem látott a környék soha. Akik részt vettek rajta, nézték, hallgatták, kóstolták, illetve bemutatkoztak, már alig várják a következőt. De újdonságként említhető, hogy 2010-ben valószínűleg dudaszó, és whiskys poharak csendülése is felveri a környéket, amennyiben Skócia is ellátogat egy kétnapos rendezvény erejéig a faluba.

Megyer a következő „Utazás” kiállításon standdal képviseli magát.

Pajer Kristóf szinte naphosszat – gyakran éjjel

Polgármester, internet, falugondnok, falubusz – és már szállítják is a boldog tulajdonosnak az új tűzhelyet

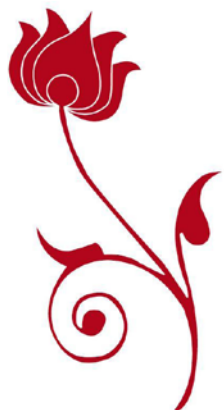

is –pályázatok felkutatásával, megírásával foglalkozdik.

– Amit – nem panaszként vagy dicsőséggént említem – rengeteg munkával elértünk, amennyi tapasztalatot szereztünk az elmúlt években, nem maradhat hasznosítatlan – összegez Pajer Kristóf. – Szeretnénk átadni tudásunkat a hasonló településeknek. Ötletekkel, javaslatokkal, összefogással segíteni őket a megmaradásban, a fejlődésben. Most dolgozunk az Apró-, és Törpefalvak Szövetségének megalakításán, hogy intézményesen igyekezzünk összefogni, érdekközösségben megvalósítani mindazt, ami egyenként, külön-külön sok nehézségbe ütközik. Közel egymáshoz, de távol a politikától – ez is lehetne a jelmondatunk – mondja Pajer Kristóf – annak érdekében, hogy meg sok falu születhessen újra.

Szagrális hungarikum

Kunszigeten egy páratlan vallási hagyomány közösségi teret kap

Jézuskeresés. Olyan vallási hagyomány, mely a török korból ered, s ma a Győr-Moson-Sopron megyei Kunszigeten kívül talán sehol sem fedezhető fel a világon. Olyan szagrális tradíció, mely a hívek mély hitét a pap nélküli világban is kifejezni volt képes és hivatott.

Winkler atya célja egy olyan tér kialakítása, amely alkalmas akár a „hitsemleges” közösség építésére, fejlesztésére

Húsvét hajnalán a hívek az út menti kereszteknel imádkozva a Jézus sírját felkereső asszonyok nyomában járnak, s reggelre elviszik a feltámadás örömhírét az otthoniaknak. A hagyomány a hódoltság koráig nyúlik vissza, amikor a templom és pap nélkül maradt hívek a határban lévő kereszteket keresték fel imájukkal húsvét ünnepén.

Ezen a népi áhítaton pap csak a legutóbbi időkben vesz részt. A kunszigeti hagyomány életben tartásában Szalai Lőrinc, Szalai Márkus, Csapó Márkus, Szalai Antal, majd 1985-ig a helyben

napján). Kedves szokásként keltegetik egymást, nehogy elkéssenek. A templom előtti keresztnél csendben, magukban imádkozva várják, hogy az előénekes elkezdje az imádságot.

„A templomkörösztől a fősző körösztig” nagypénteki diadaléneket énekelnek a Szt. Kereszt-ről, két tized rózsafüzért mondanak, majd egy nagyszombati éneket énekelnek. Mielőtt a körmenet a temetőhöz érkezik, az egyik résztvevő előresietvén gyertyát gyújt a sötétben a temetőkereszt-

nagy szeretetnek örvendő Virág Miska bácsi volt az előénekes, tőle vette át ezt a szerepet a szokást felkaroló, népszerűsítő bencés atya, Jáki Sándor Teodóz. (2000-ben a község pályázat útján nyert pénzből felújította a kereszteket.)

De mi is az a Jézuskeresés? Különleges népi ájtatosság. A nagyszombati föltámadási körmenet után hirdetik meg: „Holnap hajnalban fél 5-kor megyünk Jézust keresni.” A gyülekezést megelőzően a körmenet útvonalán az ablakokba virágot és égő gyertyákat tesznek (mint Úr-

nél, ahol eléneklik a Mit jelent a fény Jézus sírjánál? éneket. Csöndben imádkoznak, majd mindenki elmegy a rokonai sírjához, ahol gyertyát gyújtanak (a temető olyan, mint halottak napján), imádkoznak az elhunytakért; megviszik a temetőben nyugvóknak az örömhírt: „Jézus föltámadt! Ti is föltámadtok! És veletek együtt mi is föltámadunk!” Fölkeresik a Jézuskeresést áthagyományozó előénekes, Virág Miska bácsi és az első polgármester, Tilaj Lajos tűzoltóőrnagy sírját is. Ha a temetőkápolnában fölgravatolozott

Jogcím	Támogatás (millió Ft)	Önrész	Projekt-befejezés	Új munkahely
Örökségvédelem	65	nincs (önkormányzati hozzájárulás 2,1)	2010 nyár-ősz	7